

Genomsnittsinkomst 2019 och 2020

Denna promemoria utgör redovisningen av det underlag för beräkningar av inkomstindex 2021 som Konjunkturinstitutet lämnar till Pensionsmyndigheten i oktober 2020. Underlaget består av en prognos för den genomsnittliga utvecklingen av hushållens inkomster 2019 och 2020. Den baseras dels på en prognos för den pensionsgrundande inkomsten (utan begränsning av intjänandetaket), dels på en prognos för antalet personer i åldern 16–64 år som uppbär dessa pensionsgrundande inkomster. Uppgifterna bygger på Konjunkturinstitutets prognoser publicerade i *Konjunkturläget* september 2020.

MAKROEKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Svensk ekonomi har gått in i en lågkonjunktur efter att covid-19-pandemin lett till ett dramatiskt fall i BNP under det andra kvartalet 2020. Oro för att smittas och sociala restriktioner för att bromsa smittspridningen gjorde att hushållens konsumtion av olika tjänster föll dramatiskt. Stora efterfrågefäll från omvärlden och leveransproblem fick exporten att minska kraftigt, vilket bidrog till att industriproduktionen föll tillbaka med drygt 20 procent. Det finns tydliga tecken på att det blir en kraftig rekyl uppåt det tredje kvartalet då både inhemsk och utländsk konsumtion studsar tillbaka. Lågkonjunkturen består dock och återhämtningen går framöver in i en lugnare fas.

Sysselsättningstillväxten var dämpad redan 2019 efter flera år av stark tillväxt. Produktionsfallet 2020 till följd av covid-19-pandemin ledde till ett fall i sysselsättningen. Även om återhämtningen av BNP redan påbörjats så dröjer vändningen på arbetsmarknaden ännu ett tag. Det stora antalet korttidspermitterade arbetstagare har bidragit till att bromsa fallet i sysselsättningen och gör att företagens behov att nyanställa är litet trots att produktionen ökar. Arbetslösheten fortsätter därför att öka under hösten.

Lönesumman växte något svagare än normalt redan 2019, eftersom ekonomin var i en avmattningsfas och arbetade timmar utvecklades svagt. Under 2020 faller sysselsättningen och arbetade timmar vilket leder till en svag utveckling av lönesumman. Att genomsnittsinkomsten 2020 inte utvecklas svagare beror på att staten stöttar hushållens inkomster med bland annat korttidspermitteringar och högre arbetslöshetsförsäkring.

GENOMSNIITTLIG INKOMSTUTVECKLING

Genomsnittsinkomsten utgörs av en kvot där summan av de pensionsgrundande inkomsterna utan takbegränsning, som tjänats in av personer mellan 16 och 64 år, sätts i relation till antalet personer som under året erhållit sådana inkomster. I och med omläggningen av pensionssystemet ingår inkomstrelaterad sjuk- och aktivitetsersättning (ISA) i den pensionsgrundande inkomsten. Sjuk- eller aktivitetsersättning i form av garantiersättning och personer som enbart har sådan inkomst ingår däremot inte i inkomstmättet.

Utfallet för genomsnittsinkomsten 2018 och Konjunkturinstitutets prognos för dessa inkomster 2019 och 2020 redovisas i nedanstående tabell. De följande sidorna visar hur genomsnittsinkomsten i tabellen har beräknats.

Tabell 1 Genomsnittlig inkomstutveckling

Kronor per person

	2018 Utfall	2019 Prognos	2020 Prognos
Genomsnittsinkomst	333 555	343 197	351 708
Procentuell förändring	3,3	2,9	2,5

MER OM BERÄKNINGARNA**Inkomsterna**

Detta är täljaren i beräkningen av genomsnittsinkomst. Prognosen för summan av de pensionsgrundande inkomsterna (PGI) för personer 16–64 år görs utan den övre gränsen på 7,5 inkomstbasbelopp och efter avdrag för allmän pensionsavgift.

De pensionsgrundande inkomsterna ökade med 4,5 procent 2018. Avmattningen i konjunkturen med dämpad tillväxt i arbetade timmar leder till att de pensionsgrundande inkomsterna växlar ner något 2019. I år dämpas tillväxten till följd av en svagare sysselsättningsutveckling. Den inkomstrelaterade sjuk- och aktivitetsersättningen (ISA) bedöms fortsätta att minska både 2019 och 2020 enligt Pensionsmyndighetens prognoser. Sammantaget innebär prognosen att summan av inkomsterna, utan takbegränsning, växer i måttlig takt 2020 (se tabell 2).

Tabell 2 Framskrivning av inkomsterna (täljare)

Miljoner kronor

	2018 Utfall	2019 Prognos	2020 Prognos
PGI+inkomster över tak 16-64 år	1 788 892	1 848 998	1 885 424
Procentuell förändring	4,5	3,4	2,0
Inkomstrelaterad SA (ISA)	22 479	21 259	19 959
Procentuell förändring	-5,8	-5,4	-6,1
PGI+inkomster över tak 16-64 år inkl ISA	1 811 371	1 870 257	1 905 383
Procentuell förändring	4,3	3,3	1,9

Antalet personer

Detta är nämnaren i beräkningen av genomsnittsinkomst och är en prognos på antalet personer med pensionsgrundande inkomster (PGI) som är 16–64 år. Prognosen baseras på Konjunkturinstitutets modell för antal personer med PGI, Konjunkturinstitutets prognoser för sysselsättning, arbetslöshet samt antal personer i arbetsmarknadspolitiska program och Skatteverkets deklarationsuppgifter.

Antal personer med PGI ökade med nästan 55 000 personer 2018. Den procentuella förändringen var 1,0 procent vilket var något svagare än föregående år, dämpat av konjunkturavmattningen och den svagare sysselsättningstillväxten. Takten fortsätter därefter att utvecklas svagt och den saktar ner ytterligare till 0,3 procent 2019 och minskar med 0,6 procent

2020. Lågkonjunkturen i sviterna av covid-19-pandemin ger ett tydligt avtryck på arbetsmarknaden i form av fallande sysselsättning.

Tabell 3 Personer med pensionsgrundande inkomst (nämnare)

Antal personer

	2018 Utfall	2019 Prognos	2020 Prognos
Personer 16–64 år med PGI	5 430 509	5 449 509	5 417 509
Ökning mellan åren	54 549	19 000	-32 000
<i>Procentuell förändring</i>	<i>1,0</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,6</i>